

J E L E N K Ö R.

62. szám

Pest, szerda augustus 5^{éa}

1835.

F o g l a l a t: Magyar és Erdélyország (kir. kincstári tudósítás; pesti egyetem tanácsa; pesti gymnasium 's nemzeti iskolák; különféle.) Anglia (alsó- és felsőházi vitatások jul. 16—20ig; levelek Calcuttából.) Franciaország (Fabyre ügyvéd beszéde a páriszék július 18ki ülésében; kir. rendeletek; a' kiszabadult polit. foglyok menekvése; a' strassburgi goth torony; orleansi hg. utja; tudósítások Algierből; a' becsületrend uton utfélen; Dardanellák.) Spanyolország (jul. 16iki útközet, 's érdekes egyveleg) Törökország. Schweiz. Legujabb.

MAGYAR- és ERDÉLYORSZÁG.

Pozsony jul. 31. A' fő RR. és a' KK. 's RR. e' napokban folyvást tartott országos üléseikben a' sérelmek vizsgálatival foglalatokodtak. 30kán a' RR. a' szólásszabadsági és fölrési czimzet tárgyaiban közelebb hozzájuk jött felső táblai üzeneteket vevék kerületi meghányás alá.

Ó cs. kir. fölsége a' magyar kir. udv. Kincstárnál Fridmánszky Imre halálával megürült bányásztitkónoki tisztségre b. Geramb János concepistát; Gerzon Antal fizetéstelen practicanst pedig tiszt. concepistává méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

A' nm. magy. kir. udv. Kincstár a' pesti kir. 30ad-hivatalnál megürült negyedik tisztségre Hliniczky Lénárd helybeli practicanst; a' temesvári 30adnál szinte tisztirnokságra Blümer Henrik passualistát, 's ennek helyébe Gyurics Arzén a' bánsági 30ad-fölügyelőség kerülőjét alkalmazta.

A' károlyfehérvári kir. pénzverőháznál a' pénztárnoki és műmesteri; — a' sebeshelyi vas-hámoroknál az ellenőri, és a' szilágysági aldezmási hivatalok megürültek. (kir. kincs. tudósítás.)

A' pesti magyar kir. egyetem tanácsának megújítatása f. évi jul. 25kén és 30kán intéztetvén el, a' jövő 183⁶ iskolai esztendőre nagyságos rectorra választott Dertsik János kir. tanácsnok, apát 's kánonok ur, a' pesti papnevelőház igazgatója 's a' t. a' hittudományi kar dékánjává Filinger Leopold, győri megyebeli ald. pap 's a' kir. egyetemnél a' görög nyelv 's új frigy szentkönyv-magyaráznak rendes oktatója. A' törvényi, orvosi, és bölcselkedési karok tavali dékánjai: Miksó Pál, Csurgovich Sándor és Degen János urak hivatalaikban megerősítettek. H. T.

Pest jul. 31kén. A' haza reménye serdülő fiaiban tenyészik leginkább; ezeknek szorgos neveltetése alapítja a' jövőkor boldogságát. Tisztelet 's hála mindennek a' hazától, ki el nem csüggedő szorgalommal e' körben foglaltos. Erre Pesten a' Kegyes Iskolák a' lefolyt iskolai évben is fenálló országos iskolai rendszerünk vezérfonalán, igen érdemesültek, 's ezt a' tanítók fáradhatlan igyekezete mellett, az előljárók serkentő példáiknak is köszönhetni. Ugyan is Grosser János az ájtatos szerzet provincialisa a' szokott félelv 's nyilvános vizsgálatokon kívül már majusban minden osztályt hivatalosan meglátogata, 's a' rendes tanítást és feleleteket megdicsérvén, atyai kegyel, és hathatós buzdítással mind a' tanítókat mind a' tanulókat serkenté, hogy a' haza köztársaságának megfelelni törekedjenek Jun. 26án kezdék a' 2dik félelv vizsgálatokat, először is a'

keres. tudománybol, hol Dertsik János k. tan. 's kan. urat, mint nyilvános biztost, valamint több év óta, úgy most is tisztelet és szeretetre hódító sziveskedésiben öröm vala szemlélhetni. De nem lehet nem becsülni Róth Mihály gymnasiumi igazgató úr különös türelemét is, mellyel egy hónapnál tovább, majd minden nap 8—9 óra folytaig a' szoros vizsgálatokon jelen vala. Ezeknek három utolsó napjai azzal jelesültek, hogy sok szüle, rokon, sőt számos tanult és érdemes férfi is örvendezteték jelenlétükkel az iskolákat. E' nagy érdemű hallgatók közül különös említést érdemel n. Fejér György k. tan. úr, ki számos év óta a' magyar, 's latin ékesszólási gyakorlatokban 's az ifjuság előmentében gyönyörködve, megjelentével különös szorgalmat gerjeszt a' tanulóknak 's azzal tetévé az idén szokott szivességét, hogy a' Philosophiára menendőket: A' Filofofiának előljáró Érték ez és e i név alatt Ruszek József kan. ur által irt jeles könyvnek több példányival ajándékozta meg. Nem különben felejtethetlén marad itt Hliniczky János Pest megyei főbíró urnak adakozása is, mellyel saját költségén szerzett 200 darabnál több földabroszszal kedveskedett az ifjuságnak, mellyek jul. 30kán az iskolai év zártakor a' szorgalmasbáknak jutalmul osztattak el. Midőn a' pesti gymnasium forró háláját nyilvánítja ez idén volt 728 nevendéki nevében tisztelt serkentői iránt, bátor fölsóhajtani: Vajha e' népes, 's gazdag városban több illy nagylelkű pártfogó támadjon a' serdülő kor ösztönjutalmára! — A' pesti nemzeti főiskolában is 27 's 28kán tartatott a' nyilvános vizsgálat. Ennek mostani igazgatója Szeber Károly polgármester ur szívében hordozván azon kívánatot, hogy nemzeti ifjuságunk minden módon a' magyar nyelvben előhaladjon mit ohajtott, ez alkalommal örömmel tapasztalható a' növendékeknek helyes és hibátlan feleletjökbul; mi arra bírta az igazgató urat, hogy a' magyar nyelvben kitünőleg jelesbeket szép magyar könyvekkel 's más becses ajándékokkal megjutalmazá. A' 3 osztályú nemzeti iskolába járt növendékség száma e' lefolyt évben összesen 762 volt.

KÜLÖNFÉLE. Réce mivárosnak (nem messze Pozsonytól), melly már annyi tűzkárt szenvedé, jul. 25-ike éjén ismét 32 háza égett le. — Verseczen jul. 14k reggeli 9 óra tájban Descha Döme verseczi postamester urnak egyetlenegy leányát 's magzatját Máriát élte viritó szakaszában midőn nyílt ablaku földszinti szobában a' szobaleány köntösét igazgatná, a' villám kioltotta. Minden orvosi 's fölélesztési ipar, Volta oszlopával együtt, nem vala életre idézni képes a' holtta sújtottat. A' szobaleány is összeroskadtt ugyan a' döbörgő csapásra, de felocsódott. Az elhunytan külsőleg semmi egyéb nyoma nem látszaték a' villamsujtásnak, mint bal karján 2 barna vonal. Egész Versecz köz saj-

na kísérte kora sirja felé a dördült égnek e virágzó hajadonságu áldozatát. — Szepesség: Jun. 14kén Jozsef Pal superintendens ur által felszenteltetett a' poprádi evang. gyülekezetnek csinos új egyháza több ezersre menő népjelenlétében. Kir. administrator b. Fischer Imre ur is szíves vana jelenlétével díszesíteni e' ritka ünnepet. — Julius Zikán a' lörcsei bucsu alkalmaikor szerencsétlenség történt. Egy hid a' tolongó nép alatt lerokadt 's a' rajta volt emberek egy száraz de mély árokba dültek, melly által egy asszony életét veszté, többen pedig tetemesül megsérültek.

ANGLIA.

Az alsóház ülésében június 16kán J. Russell jelenté, hogy ő két három kivétellel a' testületjavító törvényjavaslat mostani szerkesztése mellett van, 's a' biztosságban másodszori felolvasatását csak azért javasolja, hogy azon tisztességteljes tagoknak, kik netalán módosító indítványokat akarának előterjeszteni, alkalmat nyujtsón. Örömet látná azonban, ha ezen indítványokkal a' 3d. felolvasásig várnának. Fölkelt erre Sir Robert Vivian, 's mondá: „Az elly igen fontos testületjavító rendszabály már kétszer olvastatott fel, a' biztosságon is átment, 's most azon ponton áll, hogy tudósítás adassék róla elő anélkül, hogy a' rendszabály elve vitatás alá vétetett volna. (Oh! oh!) Mondhatom, azon tíz év alatt, mióta szerencsém van a' parlamentben ülnöm, soha fontos tárgyat a' biztosságon átmenni nem láttam anélkül, hogy elvét meg ne vitatták volna. Szándékom tehát egy Bristolból 2000 freeman (szabados) által aláírt kérelem-átalnyujtáskor az egész kérdést ujjlag kérdésbe venni, 's megmutatni a' háznak, hogy a' fenforgó testületjavító rendszabály az alkotmány nagy elvét sérti meg, minthogy olly szabadékokat (privilegium) támad meg, mellyeket eddig szenteknek tartottak.“ J. Russell lord: „Válaszul a' tisztes tag állítására csak azt mondom, hogy, midőn e' törvényjavaslatot előterjesztém, bőven előadtam azon elveket is, mellyeken a' rendszabály nyugszik. Erre indítványba hoztam a' 2dik felolvasást, 's valóban nem vétkem, ha ez alkalommal nem feleltem olly ellenvetésekre, a' mellyeket nem tettem.“ (Kaczaj és tetszés.) Még néhányan szoltak az oppositiorészéről ez értelemben, de az egész vitának semmi sikere nem volt. Grantly Berkeleyy azután indítványt tesz, hogy a' közönség számára szánt karzatok egy része az asszonyságoknak nyitassék meg, hogy ennélfogva ezek a' ház tanácskozásán megjelenhessenek. „Különösnek fog tetszeni, úgymond, hogy illyen indítványt vagyok tenni kénytelen, mert egy ízben 1761ben, midőn még kevesbé volt a' világ udvarias az asszonyságok iránt, mint most, azoknak nem csak a' karzaton volt helyök, de még magában a' teremben is. Hasonlóan szabad volt asszonyságoknak az irlandi parlamentbe is jutni, 's a' lordok házában még

most is hagyatnak számukra ülések, valahányszor valamelly érdekes vitatás forog fele. Miért ke'lene tehát, kérdem, őket az alsóházból kirekeszteni? A' ház 153 szózattal 104 ellen az indítványnak fontolatra vételét határozá, 's egyszersmind választatottságot biza meg annak vizsgálatára. J. Russell nem tudni, miért (okát nem mondotta) ellenzé az indítványt. Hihetőleg tory eselész az egész dolog, hogy a' királyné a' főtory szépnemmel a' vitatásokra behozhassák. A' felsóházban jul. 16án majd csupa theologiai viták foglalták el az időt. Az exeterrí püspök tudniillik kérelmet nyujtá be, melly ótalmat kér az uralkodó egyháza irlandban. A' püspök a' „Dens Theology“ elhiresült könyvére emlékeztete, melly 1808ban nyomtatott, 's melly a' katolikus papok számára 's használatára van szánva. Melbourne lord sajnálkozását jelenté, hogy illy tárgyak hozatnak a' parlamenti vitatásba, mellyek csak a' régi elkeserülést 's meghasonlást képesek a' különböző vallásfelekezetek közt fölizgatni. Öst. Beob.

Az alsóházban jul. 20án a' testületjavító törvényjavaslat a' 3ik felolvasásban szózat-számítás nélkül ment keresztül, 's következett napon a' felsó házba vitetett, hol először felis olvasatott. Ugyancsak az alsóházban jul. 21kén megtette indítványát Sir R. Peel, hogy az irlandi egyházi törvényjavaslat két részre osztassék. — Calcuttaból érkezett hírek martz. 17ig terjednek, Nuggurban Guzeratban (India) nagy zajongás volt; mert a' ministerek a' Rajah halála után annak nőjeit mind meg akarák égetni, 's ezek a' britt ügyviselőhöz folyamodtak ótalomért. A' britt katonaság gyöngébb volt, hogy sem azt ellenezhette volna a' barzasztó megegetés (suttie) az asszonyok jalkiáltozások és sikoltások közt febr. Gén csakugyan megtörtént, egyenként hurzoltatván szegények a' lángoló máglyára. Az angol csekély számu öröseg fegyveres kézzel henyen vana kénytelen azt nézni, minthogy a' számtalan benszülött fegyveresen gátta minden szabadítást. A' Rajah 's a' britt ügyviselő közt nyilvános ellekezes ütött ki, 's erre több száz embernyi sereg küldetett Nuggurba. Bár kiirthatná a' nőégetés ocsmány nemzetiségét, mertnem minden nemzeti sajtáság fér meg az emberiséggel azaz örök igazsággal. — A' sandwichi szigeteken Owaituben ujság jeleat meg fametszésekkel. Előkerül abban valamennyi hajó neve, mellyek Honalula, és Oahu révét érintik, de angol-owaihi szóéjtéssel, melly tudniillik a' benszülöttek kimondásával megegyez: így London, Ladanának; Bristol, Betsetolának; Falmouth, Falemautának, és Newbedford, Nubedofodának neveztetik.

Az alsóház ülésében július 20kán J. Russell lord közlést kívánt tenni a' kormány részéről, 's ont

nyilvánítja: „Nemes barátom az irlandi főtűkár távollétében, meg vagyok bizva jelenteni a' háznak, hogy a' kormánynak szándéka van két törvényjavaslatot terjesztetni a' ház elé; egyik a' helybeli nyugtalanságok elnyomatását tárgfazzá Irlandban; a' másik ugyanazon országban a' rendőrségi szerkezetjavításra céloz, mert tudja a' ház, hogy az irlandi kényszerítő törvény folyó eszt. aug. fjén elenyészik; meg vagyok továbbá bizva jelenteni, hogy ő felsége kormánya e' törvény megújztatását nem fogja kívánni. (Zajos tömeg a' minisiteri oldalon; különösen O' Connell hangosan kimondja elégtelenségét.) Nemes barátom, az irlandi főtűkár, hozzáadá a' belminisiter, megfjenti majd mind a' két indítvány indítóokait.

Az alsóház ülésében július 20kán, miután Russell lord azon jelentést tevő, hogy az irlandi kényszerítő törvényt (csendbillt) nem szándékozik a' kormány megújítani, Hume ur sem tevő meg az általa jelentett indítványt az orangisták titkos összejövetelei iránt. De Patten ur indítványba hozá, hogy az orangista egyesületek vizsgálata végett üő biztosságnak, melyben ő viszi az elnökséget, engedtessek meg időről időre tudósítást adni a' háznak, a' hozzá bejött bizonyosságokról. A' ház ezen indítványt elfogadá. Jackson ur erre „legfelsőbb meghatalmazás következésében állítá bizonyíthatónak, hogy a' cum-berlandi hg soha engedelmet nem adott orangista szövetekezések felállítására a' seregben. — A' felsóház ülésében július 21én megjelent J. Russell lord az alsóház számos tagjai kíséretében, a' felsóház kerlátai előtt az elfogadott testületjavító törvényjavaslatot általnyújtani, mely alkalommal ohajtását fejezé ki, hogy ő uraságok azt elfogadni ne terhelhetnének. Miután a' küldöttség eltávozott, Lansdown marq. a' titkos tanács elnöke javaslá, hogy a' behozott törvényjavaslat olvassassék fel először. Mi ellenzés nélkül meg is történt; ugyancsak a' marq. indítványára a' második felolvasás július 28ra határozatott. — Az alsóház biztossággá váltován az irlandi egyháztörvény javaslat fölött, Peel ur annak két részre osztatását kívánta, hogy az egyik rész, a' tized-megváltás tudnillik, elfogadtathassék, a' másik pedig, ugymint az elsajátítás, felre vettethessék. Indítványát azon alapítá, hogy az elsajátítás az egyházi tulajdonjogába vág, s azt sért-meg, efölött az indítványnak e' része haszontalan, mert az irlandi egyházban nem lesz jövedelmi fölösleg, mit a' minisiter is jól tudnak, s csak az elvet akarják megállapítani; mit azonban ő teljes erejével fog ellenezni. Spring-Rice ur meczáfólá őt azon két okkal, hogy mivel számos olly plebania van, hol alig van 14, 15 protestans, s a' felkészek

még is 500—900 font sterling jövedelmet húznak, minden bizonnyal kell jövedelmi fölöslegnek is lenni. Efölött a' ház az elvet magát már egyszer elhatározta, s reményli, hogy önmagával ellenkezi nem fog. S a' mi legfőbb és legnyomósabb, a' mostani minisiterek azt nyilatkoztatták, hogy kabinetjök fenállását ezen törvényjavaslat elfogadásához csatolják. — Július 18án Londonban a' Kron- és Anker-tavernében Brougham előülte alatt számos tagú gyülekezet tartott, mely kérelemről tanácskozott a' hirlapi bélyegek ellen. Az elnök, Hume, Bowring dr, O'Connell, Evans ezredes s mások beszédet tartottak, melyekben az ujságbélyegek eddigi rendszere ellen keményen kikeltek. Következő volt a' főhatározás: „A' jelen gyülekezet úgy vélekedik, hogy ha bármilyen adó marad is a' sajtón, akkor számos és fontos néposztály kénytelenítetik ellenni a' napitörténetek ismérte nélkül. Így tehát az ujságbélyeg leszállítatása csak félrend szabály volna e' célra.

FRANCZIAORSZÁG.

Fabvre nyomos előbeszéde után megmutogató a' történetekből, hogy a' pairszék nem törvényszéki, hanem politikai testület, csak a' pairek oldalán láthatni még a' feudumi idők pallosát, s nyomait benne azon törvényszékeknek, melyek az ország báróji közt terjedelmes birtokok iránt támadt villongásokat ítelték vala el. — A' júliusi revolutio után a' pairszék, mert győzött a' revolutio, annak értelmében bírálta meg X. Károly minisiteréit, holott a' restauratio értelmében más-kép fogott volna cselekedni, ha ez lett volna győztes. Minthogy tehát a' pairszék politikai testület, elibe tartoznak ugyan a' politikai kérdések, mint az aprilisi zendülés, de a' védelemnek is politikai okokra kell támaszkodnia. Ennélfogva folyvást s méltánsürgeti a' védelemszabadságot. A' vádlottak között, úgymond, sok van ollyan, kiknek csak egy szót kellene mentségökre szólaniok, de a' védelmi szabadság sérelme miatt nem teszik azt. — Tartsa bár öket a' statushatóság fanatikusoknak, a' nép azt fogja rólok még is mondani, hogy nemesek és nagyielkűek. „Ha nem csalatkozom, folytatja Fabvre ur, a' vád, mennyire a' nagy összeesküvést tárgyazza, már halálos lepelben (szemfödél alatt) nyugszik. Remélljük, hogy e' vádat egyéb sáncaiból is kiszorítjuk, úgy hogy egy két tisztí hivatalnál egyebe nem marad, s ugyanannyi csapszéknél, hol a' rendőrség szószékeket emelt a' nép-föllázításra. Hogy a' júliusi revolutio megdicsőítette a' zendülést, az veszélyes történet. Ohajtható vala, hogy a' párisi nép inkább valamellyik alkotmányos hatalom parancsára rántott volna kardot. De természetesen, ha e' parancsot vala várandó, semmi sem fogott vol-

na történni. A' nép hálát érdemel, hogy az elszéyedt statushatalmakat kipótolta karjával; de ha e' hatalmak, mellyek a' lázadás mögött kullogtak, mellyből Paris revolutiot csinált, most ollyas bizonyítványokkal lépnek elő, millyeket épen most hallánk, azt sem erkölcsileg, sem logika szerint jóvá hagyni nem lehet. A' főügyész ur az emberjogok társasága szemléleteit (theoriáit) Robespierre nyilatkozásával ügyekzek megmagyarázni. Bizonyyal én e' nyilatkozást nem fogom igazolni, de a' statushatóság-nak nem kellene olly messze menni. A' zendülés megdicsőíttetésére csak azon számos nyilvános beszédet szükség említeni, mellyeket 1830 július óta tartottak. A' nép nagy többsége a' júliusi revolutio által két nagy csatározásba esett; 1) hogy a' statushatalom ezentúl a' néppel, 's ennek javával fog foglalkozni, 2) hogy a' nép, ha megcsalatottnak látandja magát, igazolva van az 1830 augusztusában általadott hatalomnak ismétli magához vételére. Ez volta a' nép nagy tömegére nézve az erkölcsi tanuság revolutiónkból, melly különösen munkához szokott városban, mint Lyon, mellyet könnyű kormányozni, de gyulékony lobbánékony elemekből áll, kedvesen fogadtatott. Lyon munkás népsége szorososan egyesülve és elzárkozva van magában, mint valamely testvéri egyesület, 's az egyesülésre könnyen is hajlott, mert a' közös inség igen népszerű módja az összekötésnek. E' munkások mellett gazdag polgárság áll, melly a' munkások szegénysoraiból emelkedett ugyan ki, de általjában igen türelmetlen amazok iránt, 's nem ritkán a' szerencsétlenség gyálázatos meg és kifosztatása által gazdagodott meg. Az ügyvéd említi ezután a' novemberi történetek okait, 's a' gyártók törekvését e' kötelezések áthágására 's a' munkás néposztálynak innen támadt nyugtalanságát, és azon harcot, mellybe bocsátkozék, hogy a' törvényellenleg elragadott jogokat ismét visszanyerje, említi végre mérsékletét 's méltó viseletét a' győzödelemben. „Miután, így folytatja ismét szavait Fabvre ur, a' kormány a' város és a' munkások sorsának urává lön, engesztelésről szólt ugyan, de semmit sem tett annak lehetségesítésére. Elfelejté valamennyi ígéreteit, a' félelem egynapszülötteit, mihelyt tul hitte magát már a' veszélyen. A' józanabbak (prud'homme-ok) tanácsa, a' munkások érdekeinek e' természetes képviselője, megsemmítetett, 's az elégtelenség 's meghasonlás csiráji nem sokára szélesen elterjedtek. A' munkások jól tudták, hogy a' helyhatóságok, a' polgárság befolyása alatt, értük semmit sem fognak tenni, de azt is, hogy puskalövés az iparkérdések megoldását nem mozdítják elő. (Öst. Beob.) Fabvre ur ezután leírja a' fölébredt egyesülési szellemből támadt mu-

tuellismust, mellynek semmi zendítő iránya nem volt, hanem egyedül a' munkásokat vala czélja védeni a' gyártók követeléseit ellen.

Julius 18án Fabvre ügyvéd következőleg rekeszté a' vádlottak általános védelmét: „A' kormány azt hitte, hogy az egyesületek ellen hozott törvények kihirdetésekor valamennyi egyesület fel fog lázadni, holott ezen társaságok érdekében fekütt várakozni 's a' közelgő harcra elkészülni. A' kormánynak ez nem tetszett. A' republicanus pártnak, ha a' kormányt fel akará forgatni, a' középpontban kelle azt megtámadni, hol a' revolutio valamennyi elhatározó ütközetei történtek; a' kormány ellenben mindenképen azon volt, hogy a' megtámadást a' tartományokra szorítsa, minthogy tudta, hogy a' tartományokban a' lázadás csak aranyozott semmi, melly szerzőit veszthelyre viszi. 'S épen Lyonban vala könnyű a' lázadást elfojtani, 's azután ragyogó győzelmi híreket tenni közre. Az emberjogok társaságának feje becsületes családanya volt, 's ártatlan mint én. Ez Beaune vala, 's hogy ő vala e' társaság feje, elég bizonyosság arra, hogy annak azon zendítő szándékai nem voltak, mellyeket a' statushatalom rá tol. Azon röpkeiratokból, honnan a' statushatóság az összcsekküvést akarja bebizonyítani, semmi sem süli ki. A' kormány azonban tudta, hogy a' lyoni munkások az egyesületi törvény kihirdetése előtt semmit tenni nem fognának, ha általjában volt szándékjuk tenni valamit. Mit tett a' kormány? Minden hatalmában álló móddal készült, az emberjogok társasága 's mutuellisták pedig egyébről nem gondolkodtak, mint a' feloszlásról. A' mutuellisták pörét, mellyről jól tudták, hogy az egyetlennyek ok lehet a' lázadásra, más ülésre is el lehetett volna halasztani; de azt nem tették.“ Az ügyvéd itt a' lázadás menetére fordult által 's megmutatta, hogy azt a' rendőrség maga intézte. Az egész zendülés felelőssége az igazgatás viseletén fekszik, mert a' helyett, hogy azt csilapította volna, inkább mindenképen ügyekzett ingerleni, hogy hasznot huzasson belőle. A' tanúvallomások világosan bizonyítják, hogy a' tüzelést a' katonaság kezdé anélkül, hogy a' népet szétoszlásra szólította volna fel; az is bizonyos belőlük, hogy az első halmazokat ingerlő rendőr-ügyviselők torlaszták. A' seregeknek meg volt hagyva, hogy ártatlan emberekre löjjenek, 's ennélfogva a' harc több ponton jogos és szent volt. Továbbá a' lázadók előtt hagyák az ágyukat, hogy elfoglalják azokat, 's annál inkább gyuladjanak fel harczolásra. Croix-Russeben nem Carrier, hanem Picot rendőr-ügyviselő intézte a' lázadást; a' katonai hatóság, melly nem tudta, hogy ez a' rendőrség embere, el is fogta őt, a' polgári hatóság pedig szabadon bocsátotta. „Őn, is, mond a' szónok

Chegary úr felé fordulva, e' gyalázatos ellen kötelességét nem teljesítette; Ön atyai érzelme-
ket táplált iránta. Picot Ön embere volt, mert
nem adta ki őt Ön a' törvénynek. A' vádlottak
azt mondhatnák a' kormánynak: Mi vádolunk ben-
neteket, hogy szabályítókkal szaggattátok meg
azon törvényt, mely a' polgárokat ótalmasza,
's olly meghagyásokat adtatok katonáitoknak,
mellyek csak a' harczot hosszabbíták; vádolunk
benneteket, hogy bizgató ügyviselőket küldöt-
tek hozzánk 's közünkbe; megfojtottátok asszo-
nyinkat, és sem a' gyászt, sem a' pusztítást,
sem a' családok vérét nem kiméltétek. Három-
szorosan átkozott legyen a' polgárczivódás, melly
a' győzelem után vesztőhelyeket emel! Három-
szorosan az aggódo becskórság! Háromszorosan
átkozott az önhaszonleső nyakasság, melly já-
tékokat üz a' joggal, egyenességgel 's a' vérrrel,
mintha nem is élne felettünk főbiró, ki meg-
itélend bennünket! Igen is, pairurak! polgártár-
sim előtt, kik megbiztak, hogy nyiltan és sza-
badon szóljak, kell kimondanom, hogy ügyem
szentségébe 's azon magas törvénytörvényekbe, melly
előtt állok, bizva jöttem ide. Igen is uraim, köz-
tem mint gyenge, 's uraságtok mint hatalma-
sok, között még is van szükségképen olly pillan-
tás, mellyben bizonytalansággal megértének engem 's hol
uraságtok nemzeti bosszankodásomat méltány-
lani fogják. Most uraságtokra hagyom vádlottim-
mat, a' pairszék bölcseségére----. Ah! egy
óra óta fogy erőm, (Fabvre már négy óra foly-
taig beszélt szakadatlanul) 's elhanyaglom a' bágy-
adságmiatt; de olly törvénytörvények előtt szólok, melly
ért a' bocsánathoz a' győzelem után; férfiak előtt,
kik megszokták a' politikai dolgok bírálatát, 's
tekintettel lesznek azon ingerültségre, mellyben
házám volt. Meg vagyok győződve, hogy fáradsá-
gomból nem marad sikeretlen, hogy megbiztatásuk
magasságához emelkedve végre is tudják hajtani
azon nagy kiengesztelést, melly után annyira vá-
gyik a' nemzet, 's melly közös oltár legyen, hogy
azon valamennyi ellenségeskedés föloldoztassék.
E' szavak után Fabvre ur egészen kifáradt, 's né-
hány napot kért ki pihenésre, hogy egyes vé-
denczeit, úgymint Carrier, Girard, és Poulard
urakat védelmezhesse; mi meg is adaték neki. Ez-
után egyéb ügyvédek szólottak védenczeik mellett.

A' pairszék ülésében július 18kán végezvén
Fabvre ur az aprilisi vádlottak ügyében az általá-
nyos védelmet, 21én vagy 22én azon egyes vád-
lottak ügyét fogja védelmezni, kiknek ügyvéde. Az
ezen ülésben tartott beszédében azt mutatja meg
Fabvre ur, hogy vagy egyenesen a' kormány okoz-
ta a' lázadást, minthogy akár oktalanságból, akár
bizgatósból nagy surlódásba hozá a' munkásokat;
vagy legalább a' vádlottak résziről akaratlanul

ütött az ki 's véletlenül, míg a' kormány azt jó-
előre áttallátta, 's némileg bizonyos pontig kedve-
zett is neki.

A' Moniteur július 18án kir. rendelést kö-
zöl július 8ról, mellynél fogva Clauzel marsal a'
francia birtokok főkormányzójává nevezetik
Éjszak-afrikában Drouet d' Erlon gróf helyébe.
Szinte a' Moniteur hirdeti azon törvényt, melly
Parisból St. Germainig vasutfőállításra hatalmaz.
Ha e' munkát egy esztendő alatt nem kezdik meg,
a' Pereire Emil urnak adott engedelem vissza fog
vétetni; 's ha négy esztendő alatt el nem végez-
tetik, új határozás fog iránta történni.— A' Na-
tional szerint Guinard, Cavaignac és Imbert urak,
kik, mint tudjuk, Parisban július 12én a' St. Pe-
lagie fogházból megszöktek, Brüsszelbe megér-
keztek. Kérdés: meg fognak e a' francziák ki-
rálya vőjétől maradhatni Brüsszelben? — —

A' cholera Antibesben is kiütött. Július 10ke
delétől július 11ke deléig Toulonban ismét 95
új cholera-eset mutatkozott, a' holtak száma pedig
ugyanezen idő közben 96 volt.

A' strassburgi goth egyház és torony július
10kén estve villám által tetemesen megsérült.
Július 20órólgy ir arról egy strassburgi: „Teg-
nap estve 8 órakor iszonyatos égiháborunk volt.
A' villám kétszer ütött be, egyszer egy dohány-
rakhelybe, másszor a' tisztes hires Münsterbe,
hol fájdalom! felszámíthatlan kárt okozott. A' fel-
számítható 50,000 frankra tétetik. A' mennykő
a' toronykúpot sujtá meg, 's ittott egyegy darab
követ, vagy lépcsőt sodrott el, ónt olvasztott fel,
szétzúzta az óratáblát, felfordított egy roppant
nagy kőasztalt, 's összezúzta azt, úgy szinte mint-
egy 8 lábnyit a' térlap erős kőtámaszából. A' kúp
legtöbbet szenvedett. 8 oszlopra támaszkodik az,
mellyek ismét nagy kögyámokon nyugszanak. Egy
ilyen kögyámot egészen kirántott 's lesujtott, az
oszlop pedig tetemesen meghasadt. A' szerteszórt
kődarab a' szomszéd épületek födeleit tördöste
be, mellyeken a' zápor omlott azután a' házak bel-
sőjibe. Ma estve a' kár hivatalosan is megvizsgál-
tatott, 's innen kitetszék, hogy az oszlop teteme-
sen meghajlott. S az egész remekmű (t. i. korona v.
kúp) legkisebb rendülésre leomolhatik, mivel az
építők csudálatos pontossággal számolák ki a' min-
denik oszlop által viendő terhet. Esztendők szük-
ségesek, míg az okozott kár mind helyreáll. A'
szentegyháznál vannak azonban derék művészek,
kik műtekintetben a' hiányt kipótolhatják. Két
év előtt is beütött volt a' villám e' hires épületbe,
de akkor nem tett annyi kárt, mint ezúttal. Azóta
csakugyan illeszhettek volna rá villámháritót,
ha még annyi bajjal lett volna is az összekötte.

A' National július 19én jelenti, hogy Marrast,
és egyike azon 28. aprilisi vádlottaknak, kik július

12-en a st. Pelagieből megszöktek, tulment mára franczia határon. „Eleinte”, úgymond a National, némi aggodásban voltak Marrast utazása iránt, is ezen aggodalom nem volt egészen alaptalan. Ugy látszik, hogy a határszéltől 10 fr. mérföldnyire, némi mellékuton, melly egészen hátorságosnak látszott, társával együtt föltartóztatták, 's két egész óráig a rendőség kezében volt. — Szerencsére egy segéd (adjunct) érkezett, kit Marrast így szólta meg harsányan: „Uram! feleségnek teszem Önt személyesen azon kárért, mellyet e' feltartóztatás okoz nekem; már két óra óta várok Önre, hogy ezen rendörök nevetséges faggatásitól megmentsen, kik azon tiszteletet követik el rajtam, hogy nem tudom kinek tartanak. „A' segéd e' megszólításra megijedve, pontosan megvizsgálta útlevelüket 's néhány csekély kérdés után utnak ereszté őket. Marrast még az napon általment a határszélen, 's másnap kétség kívül Brüsszelbe fogott megérkezni. Azon személy, ki elkísérte őt, tegnap reggel ért vissza Parisba, 's ő közölte velünk e' részleteket.“ —

A' Nationalszerint a' párisi ügyvédek tanácskozást tartottak, mellyben két napi igen nyugalmas, mély 's részre nem hajló vitatás után ismét nem illetőnek (helytelenek) nyilvánították a' pairszék bíróságát felségbántási ügyekben mindaddig, míg a' chartának 28ik cikkelyében foglalt alaptörvény nem létesül. (Még csak ezután szándékozik azt vitába venni a' törvény hozás.) —

A' franczia ujságírók közt is vannak, kik nem sokat tudnak a' földleirásból. Egyik lap szerkesztője azt mondja: az éjszaki hatalmak Warenbrunnban fognak összejöni Sibiériában (Szilezia helyett.) — Az Orleans hg. jul. 10án schweizi útjából Neuillybe érkezett. — Egyik párisi lap azt beszéli, hogy Guinard, Cavaignac és Imbert urak — mint aprilisi vádlott szökevények Parisból — utjokban Brüsszel felé Douaiben egy bálban jelentek meg, hol a' megyeispán is jelen volt. Művészeknek tartották őket. A' helyparancsnok leányai 's egyéb asszonyságok, kikkel táncoltanak, igen szeretetre méltóknak találták őket. Azalatt az örpointok megkettőztettek, rendörügviselők 's örök állottak minden kapunál, hogy a' megszököttek elfogassanak; ezek pedig a' rendőség minden szemességét kijátszották 's megmenekedtek. — A' National, de más lapok is említik, hogy a' francziákat Oran mellett (Afrikában) Trezel vezérjökkel Abdel-Kader megverte. A' harcos arabok száma 15,000 a' francziáké 2558 volt. Julius 26án azonban a' francziák győztek, és 3000 arab maradt a' csatamezőn. Abdel-Kader követeiket küldte a' kormányzóhoz az előbbi barátságos viszony-visszaállítás végett. —

A' pairszék-ülésben julius 22kén a' jelen volt páirek száma már csak 129 volt; a' többi mind visszavonult a' pörtül. A' vádlottak védelme majd ügyvédek, majd ismét maguk által folyvást tartott. — A' párisi közbiróság (Assisen) Gisquet rendör-ispán ügyében Jauffrenen, a' Reformateur szerkesztője, ellen, ez utóbbit 3 hónapi fogságra és 3000 frank bírságra ítélte. — Annak megmutatására, hogy a' becsületrend Franciaországban nem kitüntetés többé, hanem csupán udvari kegyjéteké 's helyege, következő jegyzéket közlenek az ellenzési lapok: „A' cassationszék 60 tagja közül 59 vitéze a' becsületrendnek 's azon egyetlen, ki nem részesült e' diszjelben, Isambert ur a' követház tagja. A' statustanács 115 tanácsnoki közül 113nak van rendjele. A' számtiztség valamennyi tagja közül csak egy nincsen azzal fölékésítve. Ugyisint a' francziaakademia valamennyi tagjai közül csak Lemercier ur nincs annak birtokában. A' követházban 258 becsületrendi vitész van. Az igazsági ministerségnél csak 14 nincsen diszesítve föl vele; a' pénzügy osztályánál csak 10; a' kereskedésinél csak 8, nyilvános oktatásánál csak 7, a' belministerségnél csak 5, a' tengerész és haditárczánál csak 1, a' külministerségnél egy sincsen diszjel nélkül. A' dolog annyira ment már, hogy inkább az kitüntetés most, a' kinek valamely hivatalban e' diszjele nincsen, mi következő oka, hogy az ilyen, iga' i független karakterü. —

A' Journ. d. Déb. következő, nyomos cikelyt közöl illy című kisdéd munkából: „Angol-, Francia- és Törökország“ melly ez utólsónak mostani helyzeténél fogva kettős figyelemre méltó. „Montesquieu, úgymond, olly nemzetnek határoza a' törököt, melly arra van szánva, hogy Európa legerősebb pontját hasztalanul foglalja el. E' nyilatkozat helyes és mély. A' keresztyén fejdelmek régóta minden aggodás nélkül nézték a' Bosporust a' török kezében, ki azzal semmit sem csinált, de másokat sem hagyott csinálni. Zálog gyanánt volt ez a' törököknél 's közegyezőssel hagyatott meg kezöknel. Míg a' dardanellák a' törökéi valának, addig azok semlegesek (neutalisok) voltak. Senkinek sem szerzének erőt. Birtokosaik által mintegy meg valának semmitve. Minden kedveze akkor a' dolgok ezen különös helyzetének. A' dardanellák mögött és a' fekete tengeren nem volt hatalmas nemzet. Olly statusok léteztek ott, mellyek becsvágy, erő és sors nélkül voltak a' török hold alá vetve. Németország 's a' szomszéd status mellette keletről belső háborgásokban elfogulva, 's némi tekintetben a' törökségtől is foglyul tartva veszteg nézék a' Dunát keresztül folyini tartományaikon, 's a' fekete tengerbe ömleni anélkül, hogy e' folyam futásából

megtanultak volna kelet felé vonulni, 's hatalmukat a' fekete tenger partjaira általtenni. Most kezdik azt észrevenni, 's azon egészen új politikai 's kereskedési érdeket állaltatni, melyet a' Duna folyása kimutat. A' dardanellák munkátlan heverte mellett török kézben, 's a' fekete tenger előbbi állapotjában, midőn t. i. még partjain semmi hatalmas becsvágyó status nem leteze, kelet Európának ezen része meg volt semmitve, 's a' politikának semmi dolga vele. De az orosz birodalom megalapulta mindent megmásított. Megmérhetlen, hatalmas, becsületszemjas, hódító birodalom jelent meg az eddig vadság 's gyöngeségben elfogult fekete tenger mögött. Megelégtülhet é ezen birodalom a' fekete tengerrel, 's ezen mindig szégyen és vad környékek partmelléki hajózással, tudván, hogy a' Bosporuson túl a' földközi tenger, azaz kereskedés, gazdagság, ipar és műveltség fekszik? A' fekete tenger az oroszra nézve csak oldatlan zsák, ha Törökország a' dardanellákat kénye szerint tárhatja vagy zárhatja. „A' dardanellák, monda Nesselrode, Russziára nézve életkérdés.“ Sándor czár pedig azt mondá: „Házam kulcsai azok.“ Russzia délfelé csak a' dardanellák által lélezkzik 's míg azokat nem bírja, mintegy kötél van nyakán, melyet legrégibb ellensége hatalommal bármikor képes rá hurkolni. De hogy ezen, Európát fenyegető veszélyeket az ember megfogja, azon pillantástól fogva, melyben a' dardanellák munkás 's hódító nép kezébe kerülnek, csak a' földképre tekintsen. Konstantinápoly fenyegeti az egész Duna-melléket, Olasz- és Franciaországot, maga pedig a' dardanellák miatt megrohanhatatlan. Konstantinápolyt sokáig birni lehetetlen, ha nincsen a' fekete tenger is birtokban. Ezen tenger gyöngesége tevé sokáig Törökország erejét 's hatalmát, 's uraságának megbukta azon időtől ered, melyben az első orosz révfok állítatott a' fekete tengeren. E' pillanat óta ingadozó a' szultán széke. Ha Russzia ura a' fekete tengernek és Konstantinápolynak, akkor az megtámadhatatlan; 's egész tömegi terhestül nyomul Európára. Mindenütt jelen, általhat a' dardanellákon a' földközi tengerre; a' balti tengeren pedig az éjszaki tengerre ronthat. Csak gondoljuk meg, mi erővel kell azon országnak birnia, mely mindenütt megtámadhat, anélkül, hogy maga megtámadtathatnék; mely Persián keresztül az Indus, 's Anglia kereskedését; a' dardanellákon által Aegyptust, Afrikát, Görög- és déli Franciaországot; a' balti tengeren által pedig Angliát, nyugoti Franciaországot, egész éjszaki Németországot; Lengyelországon által végre közép Németországot érinti. (Ez alkalommal nem említettük pedig Perországot, mely bensőleg össze van Russziával

kapcsolva, 's annak őrségül szolgál Németország szívében, 's előcsapatul egész a' Rajna-partig.) 'S melly oldalról akarnátok ma' d' akkor e' hatalmat megtámadni? A' dardanellákon v. éjszakon által? Amott egy álgyusoron kell keresztül jutni, 's mögötte még egy fővárost legyőzni: itt az éghajlaton kell diadalmaskodni, 's tudjuk, milly csapásokkal védelmezi az magát. Ha Törökországa' dardanellákat Russziának engedi, mindennek vége; az óriás páncélja ekkor egy darabból áll, 's nincs rajta többé karddal sérthető hely. Ha Russzia a' dardanellákat kedveszerint tárhatja fel vagy zárhatja el, kevés függ attól: meghagyja é a' szultánt Konstantinápolyban kulcsárnak vagy sem. Országa a' Bosporuson kezdődik. Russzia felszólításiban mindig nagylelkűségét, mindig mérsékletét emlegeti. E' pártfogói hangnak elmékedésre kell birnia Európát, ha politikai rendszabályok oda törekszenek, hogy a' szónak nagyobb hatást adjanak. Mérsékletre csupán akkor számolhatni, midőn a' hatalom korlátozva van; mert mihelyt valamely status teljes hatalommal bir, könnyen teljes akaratra is fajul; Russzia tuinyomósága azonban különösen Angliát és Franciaországot fenyegeti. Anglia jól tudja, mi kíváncsi szemmel pillog kereskedésére Russzia, mert amaze' mérhetetlen kereskedés által tartja fen tengeri erejét, 's ez az, mit irigyel Russzia 's mi kétségbe ejti őt. Franciaország tudja, mi nehéz szemmel nézi szabadelmű intézvényit éjszak, tudton tudván, hogy ezen intézvények legfélelmesb ellenségei, 's hogy mindenütt, hol a' szabadság meghonosult, az orosz uraság lehetetlenné válik. — Russzia európai pártfogóságra csupán akkor juthat, ha e' két akadályt elhárította, 's az angol kereskedést 's a' francia szabadságot megsemmítette. Azon nap, mellyen a' dardanellák birtokában leend, e' győzelemre azon fölszámíthatlan haszonnal birand, hogy mindig akaratjától függend a' legillőbb időt 's legalkalmasb helyet kiválasztani a' küzdésre.“ —

SPANYOLORSZÁG.

Gen. Harispe Bayonnebul jul. 20kárul telegraph által tudósítja a' belministert, hogy előbbi napon a' jul. 16ki ütközetfelől jelentett hírei megvalósulnak; az ütközet, ugymond, az Arga folyam mind két partján, Larraga és Artajona vidékén történt; bal parton visszaüzettek a' carloisiak egész Lagardaig, jobb oldalon pedig önkényleg visszahúzódtak Oteizaba 's d. Carlos Estelaba. Cordova 17ikén ismét támadólag indult ki ellenök. Az ütközet valódi sikere még nincs tudva. Azon zászlóalj, melly a' krisztiniakhoz átpártolt, a' Sik castilliai, (tehát nem három zászlóalj.) E' jelentéshöz a' Moniteur és jour. de Pa-

ris még azon hírt kapcsolják, hogy Morenot, a' carlosi sereg vezérét, ez ütközetben saját csapatai megöleék. Az Allg. Zeit. parisi levelezője, e' csapatok alatt az elpártolt castiliai 3ik zászlóalj-
jat ajánlja értendőnek. Ugyanezen hirlapok jelentik, hogy Sarsfield Pamplonába megérkezett 's fővezérképen lépett föl. Hígyen már most az olvasó e' híreknek, miután még jó formán meg sem hült azon előbbi híresztelés, hogy Sarsfield az ellenséghez pártolt át. Szerencsére, ezen hirlapok magok sem mernek egészen jót állani az utóbbi híreik hitelessége felől. — Valdes, kinek már halála jelentetett, Madritból jött legújabb tudósítás szerint, gen. la Heraval együtt oda megérkezett. Nem valósul ugyan meg felőle azon, még híresztelt halála előtt jelentett, tudósítás, hogy szerencsétlen hadviselete miatt a' st. Antonio várba Corunnába fogságra küldetik; annyi mindazáltal valónak látszik, hogy innen Madritból Valenciába utasítatása némi számüzési szint visel. Mi la Herat illeti, ennek Mahonba számüzését folyvást rebesgetik, és pedig bizonyos pör következésében, mellyet ellene Cuba sziget lakosai még hajdani köztük tartózkodtakor elkövetett tettei miatt indítottak. Valdest madriti utjában a' valadolidi nép feleletre akará vonni a' sereg rossz vezérlete miatt 's kevésben mult, hogy meg nem öle.

TÖRÖKORSZÁG.

A' julius első napjaiban Konstantinápolyba érkezett Sidi-Ali, tripolisí dey, hivatalából kitétetvén helyébe Mehmed Raif basa, a' dardanellák eddigi parancsnoka nevezetett ki, a' dardanellai parancsnokságot pedig Said basa nyeré el. Konstantinápoly néhány külvárosiban ismét dögmirigy mutatkozik egyes esetekben. Smyrnából jött legújabb kereskedési tudósítások szerint a' dögmirigy ott még nem szűnt egészen meg. Azonban épen nem volt nyugtalanító bélyegü. Magnesiában is tetemesül csökkent. Konstantinápolyból julius 8ról érkezett hír szerint az aegyptusi basa részéről minden nehézség megszűnt, mellyek eddig Anglia közösülését gőzhajón az Eufratesen által Keletindiaival gátolni látszott. —

Konstantinápolyból írják, hogy a' diplomatai értekezések a' reiseffendi 's az angol meg francia követek közt, ha a' jelenségek nem esálnak, váratlanul komoly bélyeget öltének. Uj 's igen nehéz meghasonlásokat mondanak történeteknek anélkül, hogy azokat meg tudnák magyarázni. E' meghasonlások bizonyosan a' Persiába kinevezett angol követ által nem bocsáttatásából eredtek a' dardanellákon. — Scutariból roszak a' hírek. A' keménykedve zsaroló basát a' fölzendült nép a' fellegvárba szorította, hova nem egy könnyen férhet szabadító. — Utóbbi napokban a' szultán a'

kereskedő Rajákat (mint állítá a' fermán) egy új gőzhajó-építést előmozdító adózásra szólította föl. Minthogy nem említették, mire lesz a' gőzhajó szánva, 's az ez iránt tett kérdezősködés is sükeretlen 's minden felelet nélkül maradt, a' kívánat nagy elégületlenséget szült. — Smyrnában a' dögmirigy még folyvást tart. Junius 17ke óta ugyan minden nap történtek betegülések, de mégis kisebb számban mint eddig. Kairóból is a' dögmirigy fogytát jelentik. Uj esetek már majus végével sem kerültek elő 's a' melly halálozások történtek, azok is régibb nyavalygásbeliek voltak. Különös, mit a' levelező mond, hogy a' naponként nőttön öregbedő hőség fogyasztani fogja, sőt már fogyasztja is mindenütt Aegyptusban a' dögmirigy 's dühét enyhíti. Ámbár a' hivatalos jelentés csak 32,000 holtat számít Kairóra, a' köztudomás mindazáltal az elhullottak számát négy hónap alatt 60,000nél is többre teszi. Leginkább dühödött a' szegénység közt. —

SCHWEIZ.

Mint hirlik, a' főhely és a' külföld német követi közt barátságosabb színűek a' viszonyok. — Schweizban az egyházi kérdések forrongó anyaga közé ujelem vegyült. Luzern cantonból t. i. 50 lelkész a' baseli püspökköz bocsátott egy irományt, mint előljárójához, mellyben sajnálkozva emlík a' katolikus egyesület politikai munkásságát, melly csak a' polgári rendet zavarja meg, holott a' keresztyénségnek azt nem csak felforgatni nem kellene sőt csilapítani 's helyreállítani. Emlékeztetnek továbbá az első keresztyének példájára, kik vallásuk biztosságát annak isteniségében keresték, hittek, 's találták. Főveszélyt látnak a' katolika vallásra nézve azok viseletében, kik a' politikai vitát az egyházba ültetik által 's végzetül arra kérik a' püspököt, mint atyjokat, tegye meg a' szükséges egyházi javításokat, mint egyetlen eszközt arra, hogy a' katolika egyház tekintete 's méltósága biztosíttassék. —

LEGUJABB.

Épen e' pillanatban érkezik e' telegraphi tudósítás Strassburghból. Paris jul. 28. délutáni 2 órakor: a' belminister az alsórajnai megyeispánhoz: Ma reggel egy irtóztató gonosztetti merészletnek valánk tanúja a' sereg-szemle közben. A' király sértetlenül maradt, ámbár lova megöletett. A' kir. hgek közül egy sem kapott sebet. A' trevisoi hg (Mortier marsal) megöletett, 's több general, segéd és nemzeti ör részint megsebesültek, részint megölettek. Ezen gonosztettet egy ablak mögött felállított pokolerömü (machine infernale) által eszközlék. Az egész nép a' király utja elibe tódult, 's örömkialtózással kísérte őt a' kancelláriaépületig. Paris csendes 's a' szörnyű tett miatt bosszus.